

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM'AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
SILVIO MELI**

LL.D.; Dip.Stud.Rel.; Dip.Can.Matr. Jur. & Proc.;
Cert.Jur. & H.R. (Strasbourg);
P.G. Dip. European Competition Law (King's College, London),
P.G. Dip. European Law (King's College, London).

Illum l-1 ta' Dicembru, 2015

Rikors Numru 506/2008 SM

Kevin Spiteri

vs.

**Carmel Mallia
u b'digriet datat iz-17 ta' Marzu, 2014,
il-Qorti awtorizzat lis-socjeta` GasanMamo
Insurance Limited biex tassumi l-atti minflok
l-intimat Carmel Mallia li miet fil-mori tal-kawza**

Il-Qorti,

- 1.0. Rat ir-rikors guramentat promotur datat is-16 ta' Mejju, 2008, li permezz tieghu r-rikorrenti sintetikament espona is-segwenti:

- 1.1. Illi fl-20 ta' Gunju, 1998, għall-habta ta' l-4.30p.m., il-kontendenti kienu involuti f'incident awtomobilistiku fi Triq il-Wied, Birkirkara;
- 1.2. Illi f'dan l-incident l-intimat kien qed isuq il-vettura Morris Marina numru JAL – 762, u r-rikorrenti l-mutur Yamaha 250, numru FBG – 504;
- 1.3. Illi l-incident *de quo* sehh, meta l-intimat issorpasse vettura oħra, qabez il-linja medjana tat-triq, u habat mar-rikorrenti li kien gejj mid-direzzjoni opposta;
- 1.4. Illi kawza ta' dan l-incident ir-rikorrenti sofra danni konsistenti anke f'dizabilita` permanenti apparti l-hsarat fil-mutur;
- 1.5. Illi *nonostante* li interpellat biex jillikwida d-danni, l-intimat baqa` inadempjenti;
- 1.6. Illi għaldaqstant, adixxa din il-qorti biex l-intimat ikollu l-opportunita` jgħid għaliex din il-qorti m'għandiex:
  - 1.6.1. Tiddikjara li l-incident awtomobilistiku li sehh fl-20 ta' Gunju, 1998, fl-4.30 p.m. fi Triq il-Wied, Birkirkara, bejn il-kontendenti, sehh unikament tort ta' l-intimat minhabba imperizja, negligenza u non-osservanza tar-regolamenti tat-traffiku;
  - 1.6.2. Tillikwida d-danni sofferti mir-rikorrenti, okkorrendo bin-nomina ta' periti nominandi;
  - 1.6.3. Tikkundanna lill-intimat iħallas s-somma hekk likwidata lir-rikorrenti;
  - 1.6.4. Bl-ispejjez u bl-imghaxijiet dovuti kontra l-intimat;
2. Rat id-digriet tagħha diversament preseduta datat l-20 ta' Mejju, 2008, li permezz tiegħu tat l-ewwel struzzjonijiet procedurali fir-rigward, (ara foll 5);
- 3.0. Rat ir-risposta guramentata datata t-12 ta' Gunju, 2008, li permezz tagħha l-intimat sintetikament irrisponda bil-mod segwenti:

- 3.1. Illi r-rikors guramentat promotur hu irritu u null;
  - 3.2. Illi l-intimat ghandu jigi liberat mill-osservanza tal-gudizzju, bl-ispejjez kontra r-rikorrenti;
  - 3.3. Illi tonqos id-dikjarazzjoni ta' liema fatti r-rikorrenti jaf bihom personalment, u dan, kif jitlob l-artiklu 156(1)(a) tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta;
  - 3.4. Illi fil-mertu, t-talbiet tar-rikorrenti huma infondati *stante* li l-incident *de quo* ma sehnx tort tal-intimat izda tort tar-rikorrenti stess;
  - 3.5. Illi d-danni pretizi mir-rikorrenti huma kkontestati *stante* li r-rikorrenti:
    - 3.5.1. La pprezenta rapport mediku;
    - 3.5.2. Lanqas ikkwantifika x'danni ohra seta` sofra wara l-incident *de quo*;
  - 3.6. Illi ghalhekk ir-rikorrenti ghandu jressaq kull prova biex jipprova t-talba tieghu fir-rigward;
  - 3.7. Illi ghandu wkoll jipprova li ghadu ma thallasx ta' dawn d-danni minn xi sors iehor;
  - 3.8. Illi f'kaz affermattiv, is-somma mhallsa ghandha tigi sottratta minn kwalunkwe ammont li l-Qorti tista` tillikwida;
  - 3.9. Salv risposti ulterjuri;
- 4.0. Rat id-digriet taghha diversament preseduta datat il-15 ta' Lulju, 2008, li permezz tieghu: (ara foll 19)
    - 4.1. Innominat lill-assistent gudizzjarju hemm indikata biex tassisstaha;
    - 4.2. Innominat lill-espert mediku hemm indikat biex jespleta l-inkarigu lilhu moghti;

5. Rat id-digriet taghha diversament preseduta datat l-24 ta' Mejju, 2011, li permezz tieghu, wara rikors appozitu tar-rikorrenti, hatret lill-espert psikjatriku hemm indikat biex jghinha fl-istharrig tal-kaz, (ara foll 159 u 160);
6. Rat in-nota datata l-4 t'April, 2013, li permezz taghha s-socjeta` *GasamMamo Insurance Limited* infurmat lill-qorti li qeghda tassumi l-atti ta' din il-kawza ghan-nom ta' l-intimat Carmel Mallia li miet fil-mori tal-kawza, (ara foll 242A u 242B);
7. Rat id-digriet ta' din il-qorti diversament preseduta datat l-4 t'Ottubru, 2013, li permezz tieghu, wara rikors appozitu tas-socjeta` intimata indikata fil-paragrafu precedenti, awtorizzat lill-istess tipprezenta risposta guramentata addizzjonali, (ara foll 264);
- 8.0. Illi r-risposta addizzjonali hi datata t-18 t'Ottubru, 2013 u sintetikament tikkonsisti fis-segwenti: (ara foll 266)
  - 8.1. Illi t-talbiet tar-rikorrenti huma preskritti *ai termini* ta' l-artiklu 2153 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta;
  - 8.2. Illi ghaldaqstant is-socjeta` intimata ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju;
  - 8.3. Bl-ispejjez kontra r-rikorrenti;
  - 8.4. Salv risposti ulterjuri;
9. Rat id-digriet taghha datat iz-17 ta' Marzu, 2015, li permezz tieghu, fuq talba ta' l-abbli rapprezentanti legali tal-partijiet, awtorizzat lill-istess biex jittrattaw il-kawza bil-modalita` u fit-termini hemm indikati, (ara foll 313);
10. Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tar-rikorrenti datata l-21 t'April, 2015, (ara foll 314);
11. Rat il-verbal datat it-30 ta' Gunju, 2015, li permezz tieghu il-partijiet ghandhom jipprezentaw nota ulterjuri rigwardanti d-danni fit-termini hemm indikati, (ara foll 324);

12. Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tas-socjeta` intimata, (ara foll 325), flimkien ma' dik ulterjuri tar-rikorrenti datata s-27 t'Ottubru, 2015, (ara foll 330);
13. Ezaminat id-dokumenti kollha eseblti inkluz ix-xhieda u d-dikjarazzjonijiet guramentati prodotti;
14. Semghet ix-xhieda prodotti quddiema;

Ikkunsidrat:

- 15.0. Illi l-fatti li taw lok ghal din il-procedura jistghu jigu sintetikament kompilati bil-mod segwenti:
  - 15.1. Illi l-incident in dizamina sehh fl-20 ta' Gunju, 1998, ghall-habta ta' l-4.30 p.m. fi Triq il-Wied, Birkirkara, hdejn l-istabiliment "*Coach and Horses Pub*, (ara foll 5 u 23);
  - 15.2. Illi fil-post fejn sehh l-incident it-triq hi wahdra dritta u wiesgha bizzejjed biex zewg vetturi setghu jghaddu facilment, (ara foll 71, 75, 77 u 101);
  - 15.3. Illi l-intimat defunt Mallia kien qed isuq fid-direzzjoni lejn Birkirkara, (ara foll 273), mentri r-rikorrenti Spiteri kien qed isuq fid-direzzjoni lejn l-Imsida, (ara foll 23);
  - 15.4. Illi l-imsemmi intimat Mallia kien qed isuq il-vettura ta' l-ghamla vann *Morris Marina* bin-numru JAL – 762, (ara foll 5), u r-rikorrenti kien qed isuq mutur tal-marka *Yamaha 250* bin-numru FBG – 504, (ara foll 6);
  - 15.5. Illi skont l-istess intimat Mallia il-mutur tar-rikorrenti:

“.... kien (qed jinstaq) wara xarabank u qala`, lanqas kelli cans jien, qala` ghal fuqi bl-ezatt u jiena tajjartu daqxejn, m'ghamiltlu hsara ta' xejn u bqajt diehel fil-hajt u tfarrakt”, (ara foll 273);
  - 15.6. Illi skont ir-rikorrenti Spiteri:

“Hdejn il-*Coach and Horses Pub* hemm stage tal-linja u kien hemm xarabank wieqaf fuq l-istage pero` fuq in-naha l-ohra tat-triq, ossia mhux fil-karreggjata tieghi pero` fil-karreggjata ta' min ikun gej min-naha ta' l-Imsida. Kif wasalt vicin fejn kien wieqaf dan ix-xarabank hareg minn warajh vann. Dan ghamel manuvra biex jaqbez (lil) tal-linja pero` meta ghamel hekk qabez il-linja tan-nofs tat-triq kompletament, ossia bir-roti kollha, b'tali mod illi gie quddiemi u mblukkali t-triq. Dak il-hin stess sar l-inpatt .....”, (ara foll 23);

Ikkunsidrat:

16.0. Illi skont l-espert awtomobilistiku nominat *in atti* tal-process verbal redatt mill-Magistrat Inkwirenti jirrizulta sintetikament is-segwenti: (ara foll 105)

16.1. Illi l-inpatt fuq il-vann in dizamina kien fuq quddiem, in-naha tax-xellug;

16.2. Illi l-marki rilaxxati mill-inpatt tal-vetturi kkoncernati kienu jinstabu minn nofs it-triq u jasslu sal-vicinanzi tal-mutur in dizamina;

16.3. Illi fil-mument ta' l-inpatt ta' l-istess vetturi l-vann kien fin-naha l-hazina tat-triq;

16.4. Illi skont Maurizio Spiteri, hu r-rikorrenti, jirrizulta li meta dan mar ikellem lill-intimat Mallia dan jallega li Mallia qallu:

“... li kien hareg minn wara xarabank biex jaqbez xarabank u sab lil hija bil-mutur ma' wiccu”, (ara foll 131);

16.5. Illi ghalhekk kien jirrizulta kwadru ta' sewqan perikoluz li wassal ghall-konsegwenzi riskontrati;

16.6. Illi fil-fehma ta' l-istess kien hemm bizzejjed provi biex l-intimat Mallia jiffaccja akkuzi ta' natura kriminali fir-rigward;

Ikkunsidrat:

- 17.0. Illi pero` fl-analizi finali taghha l-Qorti ta' l-Appell Kriminali kkonkludiet b'mod differenti kif ser jigi sintetikament elenkat f'dan l-istadju:
  - 17.1. Illi z-zewg vetturi in dizamina kienu qed jinstaqu lejn nofs it-triq, (ara foll 257);
  - 17.2. Illi z-zewg sewwieqa involuti allegaw li kien is-sewwieq l-iehor li ppenetra l-karreggjata opposta ghaliex kien qed jissorpassa xarabank, (ara foll 257);
  - 17.3. Illi skont il-pjanta *in atti* l-impatt sehh "... bi dritt *“gap”* li tissepara *Valley Road* – il-karreggjata principali – mis-*service road* li hemm man-naha opposta tat-triq ta' fejn spiccaw il-vetturi; (ara foll 75, 77 u 258);
  - 17.4. Illi salv ghal tracca wahda, t-tracci kollha misjuba fl-art wara l-impatt kienu kollha fuq in-naha tat-triq ta' l-intimat, (ara foll 259);
  - 17.5. Illi l-fatt li l-vann intlaqat fuq ix-xellug tieghu mhux univoku bhala prova indizjarja, (ara foll 259);
  - 17.6. Illi l-provi aktar jikkonfortaw it-tezi ta' l-intimat;

Ikkunsidrat:

18. Illi in vista tal-premess ghandu jkun pacifiku li l-versjonijiet ta' l-incident kif forniti mill-protoganisti involuti huma konfliggenti;
- 19.0. Illi in sintesi:
  - 19.1. Ir-rikorrenti jsostni li kien l-intimat li waqt li kien qed jissorpassa xarabank li nzerta fuq il-post li kkaguna l-incident; mentri

- 19.2. L-intimat isostni li kien hemm vettura qed tinstaq quddiem ir-rikorrenti u li kien dan l-istess rikorrenti li effettwa s-sorpess li bih invada l-karreggjata opposta;

Ikkunsidrat:

20.0. Illi jigi kkonstatat ukoll is-segwenti:

- 20.1. Illi kif gia` ritenut essenzjali mill-**Qorti ta' l-Appell Kriminali** fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija (Spettur S. Micallef) vs. Carmel Mallia** datata l-14 t'Ottubru, 2004, (ara 259), it-tifrik rizultanti mill-impatt, bl-eccezzjoni ta' htiega wahda, kollha kienu fuq il-karreggjata ta' l-intimat;
- 20.2. Illi skont l-access mizmum mill-espert tekniku nominat mill-Magistrat Inkwirenti, dan josserva li l-incident *de quo* sehh fil-karreggjata tax-xellug fejn l-intimat kien qieghed isuq fid-direzzjoni lejn Birkirkara, (ara foll 84);

Ikkunsidrat:

21. Illi in vista tal-premess l-esperti teknici nominati mill-Magistrat Inkwirenti kollha kkonkludew li l-incident in dizamina sehh fil-karreggjata li tiehu fid-direzzjoni mill-lmsida lejn Birkirkara, senjatament dik legittimament okkupata mill-intimat Mallia;
22. Illi kienet biss l-espert legali awtomobilistiku li kkonkludiet diversament;

Ikkunsidrat:

23. Illi tenut kont ta' l-oggettivita` fattwali riskontrata fl-analizi tal-perit arkitett u tal-perit mekkaniku hekk nominati, din il-qorti ma thossx li ghandha alternattiva logika ohra hlief li tiddikjara li ghar-ragunijiet minnhom esposti li tikkondividi l-konkluzjoni taghhom li effettivament l-incident *de quo* sehh fil-karreggjata li taghti mill-lmsida ghal Birkirkara fejn kien qed isuq l-intimat Mallia;

24. Illi ghalhekk tiddikjara li effettivament kien l-istess rikorrenti li invada l-karreggjata ta' l-intimat u kien il-kawza prossima u diretta ta' l-incident in dizamina u mhux *vice versa*;

Ikkunsidrat:

25. Illi in vista tas-suespost din il-qorti hi sodisfatta li effettivament ir-risponsabbilita` ghall-incident in dizamina hi kompletament fuq ir-rikorrenti;
- 26.0. Illi ghaldaqstant din il-qorti ma tqisx li r-rikorrenti pprova t-talbiet tieghu skont il-ligi, u konsegwentement:

DECIDE:

- 26.1. Filwaqt li tirrespingi t-talbiet kollha tar-rikorrenti;
- 26.2. Takkolji r-risposti ta' l-intimati;
- 26.3. Bl-ispejjez kontra r-rikorrenti.

Onor. Imhalledf Silvio Meli

Decizjoni Finali